

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ



**ЮРИДИЧНИЙ  
ФАКУЛЬТЕТ**

СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ  
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до виконання контрольних робіт з дисципліни  
«ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»  
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,  
заочної форми навчання  
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

*До друку, у світ дозволяю*

*Проректор \_\_\_\_\_  
Протокол № від 2024р.*

Укладачі

Галина ТАТАРЕНКО  
Олександр МЕЗЕРЯ

*Весь цифровий і фактичний матеріал  
Бібліографічні відомості перевірені,  
Написання одиниць відповідає стандартам*

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до виконання контрольних робіт з дисципліни  
«ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»  
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,  
заочної форми навчання  
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

**ЗАТВЕРДЖЕНО**  
на засіданні кафедри конституційного права  
Протокол № «01/01» від 8 січня 2024 р.

Київ– 2024

УДК 340:061.1ЄС(075.8)

Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», за освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО» заочної форм навчання. Укладачі: Татаренко Г.В., Мезеря О.А. – Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024. – 49 с.

Методичне видання спрямоване на оволодіння студентами знаннями про основні відмінності та загальні риси різних правових систем, а також формування уявлення про багатогранність правової дійсності в цілому. Виконання контрольної роботи допомагає студентам набути поглибленого володіння теоретичних основ права Європейського Союзу, правових принципів і механізму Європейського Союзу, його основних норм і інститутів і набуття практичних навичок у застосуванні джерел первинного та вторинного права ЄС, актів судів Європейського Союзу, питанням правового регулювання відносин України з Європейським Союзом.

Методичні вказівки з дисципліни «Основи права Європейського Союзу» містять завдання для контрольної роботи, що складаються з питань теоретичного характеру, тестових завдань; питання до підготовки до заліку, тестові завдання для підсумкового контролю, а також перелік рекомендованих учбових посібників і інших джерел, які допоможуть студентам засвоїти учбову програму з даної дисципліни.

Укладачі: Г.В. Татаренко, к.ю.н., проф.  
О.А. Мезеря, к.іст.н., доц.

Відповідальний за випуск:

Г.В. Татаренко, проф.

Рецензент:

М.І. Антоненко, доц.

## **ВСТУП**

### **ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

При вивченні дисципліни «Основи права Європейського Союзу» студент повинен виконати контрольну роботу, яка складається з трьох частин – теоретичних питань і тестового завдання.

Для студентів юридичного факультету зміст контрольної роботи визначається навчальною програмою і забезпечується системою навчально-методичних і технічних засобів (методичні розробки, практикуми, лабораторія систематизації, комп'ютерний клас тощо).

Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для контрольної роботи студентам також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна література.

Навчальний матеріал, освоєний студентами в процесі виконання контрольної роботи є обов'язковим компонентом навчального курсу і включається для перевірки під час підсумкового контролю. Головна мета - одержання студентами додаткових, глибших знань з окремих найважливіших тем курсу, оволодіння учбовим матеріалом в час, вільний від обов'язкових занять.

### **ЦІЛІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ**

Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування у студентів знань і навичок в питаннях щодо значення понятійного апарату, предмету, теоретичних положень системи навчальної дисципліни, її елементи, суб'єкти, мета, місце і роль у суспільних відносинах; Політико-правова природа Європейського Союзу; Права людини в Європейському Союзі. Громадянство ЄС; Членство в Європейському Союзі; Загальна характеристика інституційної системи та інститутів Європейського Союзу; Органи та агенції ЄС; Законодавчий процес в Європейському Союзі; Правові основи економічної системи Європейського Союзу; Основи Шенгенського права; Співпраця Європейського Союзу та України

### **МЕТА КУРСУ (набуті компетентності)**

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

**Інтегральна компетентність (ІК):**

— Здатність розв'язувати первинні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

### **Загальні компетентності (ЗК):**

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

— ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

**Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):**

— ФК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

— ФК5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

— ФК6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

— ФК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів з кримінально-процесуального права.

— ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

— ФК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

— ФК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема щодо, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

— ФК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

— ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Після вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати набуті результати навчання:

**Соціально гуманітарна ерудованість:**

— Р2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання

— Р3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

— Р4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

— Р5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

— Р6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

**Дослідницькі навички:**

— Р8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

— Р9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

**Комунікація:**

— Р11. Володіти базовими навичками риторики.

— Р12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло

- P13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту  
Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:
- P14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
- P15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних  
Праворозуміння:
- P18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
- P19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
- P20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.  
Правозастосування:
- P21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- P22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- P23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

### **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

**Знати:** передумови утворення та основні етапи становлення ЄС; структуру, функції та повноваження органів влади ЄС: Ради ЄС, Парламенту ЄС, Європейської Комісії, Суду Європейських Спільнот, Європейського омбудсмена, Європейського суду аудиторів, консультативних органів ЄС; основні принципи та засади судової системи ЄС; створення та процес еволюції права ЄС; основні поняття та принципи науки сучасного права Європейського Союзу; поняття, принципи, джерела права ЄС; зміст окремих судових рішень Суду Європейських Спільнот; особливості двосторонніх договорів між ЄС та Україною в контексті реалізації євро інтеграційного курсу нашої держави.

**Вміти:** кваліфікувати існуючі правовідносини, що регулюються нормами права ЄС; тлумачити норми права ЄС; застосовувати норми права ЄС; тлумачити та використовувати норми національного законодавства, з урахуванням положень права ЄС; розкривати теоретичні положення права ЄС, систематизувати та аналізувати їх; орієнтуватися в системі правових джерел, аналізувати положення права ЄС; порівнювати норми права ЄС та інші джерела правової системи ЄС; визначати і оцінювати правове становища людини та громадянина у ЄС; аналізувати сучасні події та процеси в системі європейських міжнародних відносин з точки зору застосування міжнародно-правової аргументації; здійснювати інформаційний пошук довідкової та методичної літератури за допомогою інформаційних технологій для підготовки аналітичних висновків з питань права ЄС.

## **1. ВИТЯГ**

Програма навчальної дисципліни “**Основи права Європейського Союзу**”

Навчальним планом для вивчення дисципліни «**Основи права Європейського Союзу**» передбачено – 150 годин (3 семестр)

Лекції – 34 години

Практичні заняття – 34 години

Самостійна робота – 82 годин

Залік – 3 семестр

**Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:**

### **Змістовий модуль 1.**

1. Вступ до права європейського союзу: основні етапи еволюції.
2. Право Європейського Союзу: загальнотеоретичні аспекти.
3. Європейський Союз як суб'єкт права: членство, компетенція та сфери діяльності.
4. Основи правового статусу людини та громадянина в Європейському Союзі.
5. Інституційна структура Європейського Союзу.
6. Європейський парламент та Рада Європейського Союзу.

### **Змістовий модуль 2.**

7. Європейська комісія. судова система європейського союзу. Допоміжні інституції ЄС.
8. Право Європейського Союзу в сфері боротьби зі злочинністю
9. Правові засади внутрішнього ринку Європейського Союзу.
10. Джерела права Європейського Союзу в питаннях безвізового режиму
11. Європейська політика сусідства (european neighborhood policy).
12. Україна та Європейський Союз: правові основи співробітництва.

## **2. СТРУКТУРА МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ**

Завдання роботи складаються із теоретичної та практичної (характеристика джерел первинного та вторинного права ЕС) частин.

Теоретичні завдання з дисципліни «Основи права Європейського Союзу» мають своєю метою висвітлення найбільш проблемних питань теоретичних основ права Європейського Союзу, правових принципів і механізму Європейського Союзу, його основні норми і інститути, соціальну цінність політичних інститутів і конституційно-правових відносин зарубіжних країн, основи конституційного ладу, його суть і закономірності розвитку, основний зміст конституційно-правового статусу особи у ЄС, інституційний механізм адаптації законодавства України до правової системи ЄС. Увага студентів акцентується на найбільш важливих, істотних моментах, які мають бути досліджені при освітленні теоретичного питання.

«Вступ» до контрольної роботи повинен містити загальну характеристику питань, яке має намір освітлювати студент; тут може бути вироблена коротка характеристика актуальних проблемам сучасного європейського права у взаємозв'язку з інтеграційними процесами європейського співтовариства.

Далі повинне слідувати детальне освітлення самих питань відповідно до пунктів плану. В «висновках» студент повинен зробити свій власний висновок з освітлюваних питань, вказавши найбільш значимі моменти правового регулювання, проблеми і перспективи подальшого розвитку в даній сфері.

Відповідаючи на перше питання, студент зобов'язаний розкрити ступінь його розробленості в науковій і правовій літературі, виділити не вирішені проблеми й актуальність у даний час. Якщо в питанні маються терміни, вони повинні бути пояснені й органічно зв'язані зі змістом. Тому, дане завдання планується, через представлення вступу, дослідницької частини та висновків.

### **ПРИКЛАД.**

Як приклад ми зупинимося лише на одному теоретичному питанні: "Основні етапи становлення ЄС".

Складемо зразковий план відповіді на зазначене питання, що буде включати:

Вступ

1. Основні причини та генезис становлення ЄС.
2. Основні етапи становлення ЄС та їх коротка характеристика.

### 3. Європейська ідея в світлі прагнень України до ЄС.

#### Висновки

Відповідь варто побудувати в такий спосіб.

Насамперед, необхідно показати, у чому укладається сутність основних причин та генезису становлення ЄС, його правової природи.

Визначаючи сутність другого питання, необхідно детально досліджувати основні етапи становлення ЄС та навести їх коротку характеристику.

Розкриваючи останнє питання плану, необхідно визначити цінність Європейської ідеї в світлі прагнень України до ЄС.

Зміст другого питання припускає загальну характеристику джерел первинного та вторинного права ЕС і деякі основні положення документа.

Тестові завдання направлені на систематизацію знань студента з формавання інституційного механізму адаптації законодавства України до правової системи ЄС. Із запропонованих варіантів відповідей студент повинен вибрати ті, які він вважає правильними. Правильних варіантів може бути один або декілька. Для того, щоб відповідь на тестове питання вважалася за правильне, необхідно вказати всі правильні відповіді (якщо в пропонованому питанні їх декілька). При роботі з тестовим завданням слід бути особливо уважним. Якщо поряд з правильною відповіддю вказується неправильна відповідь, або ж вказані не всі правильні відповіді на поставлене питання – те вважається, що з даним тестовим питанням студент не впорався. При виконанні тестового завдання в контрольній роботі студент повинен відтворити все завдання – тобто, переписати саме тестове питання і всі варіанти відповідей на нього. Після цього слід яким-небудь чином позначити правильну відповідь (або відповіді) – наприклад, підкреслити, або відмітити «галочкою», «хрестиком», або обвести кружечком індекс правильної відповіді і тому подібне. Давати пояснення про причини вибору того або іншого варіанту не вимагається.

#### *Оформлення роботи*

Контрольна робота виконується на окремих аркушах (скріплених і пронумерованих) чи ж в окремому шкільному зошиті.

Титульний лист повинний містити назву навчального закладу, факультету і кафедри, найменування навчальної дисципліни і варіант роботи, прізвище, ім'я, по батькові студента, індекс групи, прізвище і ініціали викладача, що перевіряє роботу.

На першій сторінці необхідно точно і повно переписати питання і завдання свого варіанта.

Наприкінці роботи обов'язково складається список літератури: закони України; нормативно-правові акти; перелік підручників, монографій, журнальних статей і т.п. із усіма вихідними даними.

Наприкінці роботи ставиться дата виконання роботи і підпис студента.

Варіанти розподіляються по списку групи: з 1 по 30, потім повторення.

Перш ніж приступати до написання контрольної роботи студент, одержавши завдання, повинний розібратися в сутності і змісті питань і завдань роботи, правильно зрозуміти їхній зміст. Для цього варто уважно прочитати завдання, визначити, на що варто звернути першорядну увагу, потім скласти план висвітлення питання, підібрати і проробити відповідну наукову і навчальну літературу, ознайомитися з визначеними нормативно-правовими актами.

Відповіді на питання повинні бути глибокими і повними. Студент повинний показати вміння працювати з навчальною і науковою літературою, нормативними документами, а також вміння логічно мислити, підтвердити теоретичні положення прикладами, узятими з громадського життя та правозастосувальної практики.

Завдання, являє собою визначену задачу, рішення якої можливо лише, проводячи обов'язково аналіз самої фабули і джерел, логічно вибудовуючи ланцюг доводів, плавно підходячи до висновку.

Обсяг роботи повинний складати не менш 10 сторінок шкільного зошита, без обліку отриманого завдання і списку літератури.

Робота повинна бути здана в деканат не пізніше 15 днів до початку сесії.

При дотриманні вищевикладених вимог і рекомендацій контрольна робота може бути зарахована. Якщо ж вони не виконані, основний зміст питань роботи не

розкрито, завдання не виконане, оформлена робота не відповідно до зазначеного вище вимогами, контрольна робота не буде зарахована.

### **ВАРІАНТ № 1**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у**

##### **тестах:**

*Договір про Європейський Союз затвердив триопорну структуру ЄС:*

- а) Європейське Співтовариство (раніше – Європейське Економічне Співтовариство, Європейське Співтовариство з атомної енергії та Європейське Співтовариство вугілля та сталі);
- б) Співробітництво Європейських судів Правосуддя;
- в) Співробітництво з юстиції та поліції в кримінальних справах;
- г) Співробітництво в галузі закордонних прав.

#### **II. Теоретична частина**

1. Визначити основні етапи становлення Європейського Союзу.
2. Дати оцінку Договору о Європейському Союзі 1992 р.

### **ВАРІАНТ № 2**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у**

##### **тестах:**

*Державами-засновниками Європейського Співтовариства вугілля та сталі у 1951 р. стали:*

- а) Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція;
- б) Велика Британія, Італія, Люксембург, Австрія, Німеччина, Франція,
- в) Бельгія, Норвегія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція,
- г) Данія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Австрія.

## II. Теоретична частина

1. Визначити структуру і правову природу Європейського Союзу.

2. Дати оцінку Ніцському договору 2001 р.

### ВАРІАНТ № 3

**I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Джерелами права Європейського Союзу є:*

- а) установчі договори;
- б) регламенти, директиви, рекомендації та висновки;
- в) норми конституцій держав-членів Європейського Союзу;
- г) рішення, висновки Європейського суду Правосуддя, а також загальні принципи, розроблені Європейським судом Правосуддя.

## II. Теоретична частина

1. Визначити умови і порядок вступу нових держав у ЄС.

2. Дати оцінку Римському договору про утворення ЄЕС 1957 р.

### ВАРІАНТ № 4

**I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Спільний ринок Європейського Союзу включає такі елементи:

- а) внутрішній ринок, що характеризується скасуванням між державами-членами ЄС будь-яких перешкод вільному руху товарів, пересуванню осіб, послуг та капіталу;
- б) єдину валютну зону;
- в) систему справедливої конкуренції між державами-членами ЄС;

г) спільну торгівельну зону.

## **II. Теоретична частина**

**1. Визначити співвідношення функцій Європейського Союзу і Ради Європи.**

2. Дати оцінку Паризькому договору про утворення ЄОУС 1951 р.

### **ВАРІАНТ № 5**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Свобода вільного руху товарів у ЄС передбачає:*

- а) заснування митного союзу та включає заборону мита та інших сборів, і прийняття спільного митного тарифу щодо інших країн;
- б) заснування валютного союзу і прийняття спільного валютного тарифу;
- в) усунення дискримінаційного опадаткування товарів, що були випущені в інших державах-членах ЄС;
- г) скасування кількісних обмежень у торгівлі між державами-членами та всіх інших заходів, що мають еквівалентний ефект.

## **II. Теоретична частина**

**1. Визначити сутність і поняття права Європейського Союзу.**

2. Дати оцінку Амстердамському договору 1997 р.

### **ВАРІАНТ № 6**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*На відміну від Конституційного Договору ЄС, головними новелами Лісабонського Договору є:*

- а) скасування Європейського Співтовариства та створення Європейського Союзу, як міжнародної організації на правах юридичної особи;
- б) консолідацію усіх установчих договорів ЄС;
- в) введення нової системи голосування в Раді Міністрів;
- г) усунення триопрної системи ЄС.

## **II. Теоретична частина**

- 1. Дати оцінку джерелам і принципам права Європейського Союзу.**
2. Визначити установчі документи Європейського Союзу.

### **ВАРІАНТ № 7**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Після набрання чинності Лісабонським Договором юридична сила Хартії основних прав ЄС повністю не поширюється на такі держави як:

- а) Італія, Німеччина, Франція,
- б) Велика Британія, Чеська Республіка, Польща;
- в) Данія, Люксембург, Нідерланди;
- г) Данія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Австрія.

## **II. Теоретична частина**

- 1. Визначити порядок внесення змін в установчі договори.**
2. Дати оцінку Римському договору про утворення Євроатому 1957 р.

## ВАРІАНТ № 8

### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Систему інститутів Європейського Союзу утворюють:

- а) Європейський парламент, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада;
- б) Європейський парламент, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада, Європейський Центральний Банк, (ЄЦБ) і Рахункова Палата;
- в) Європейський парламент, Рада Європи, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада;
- г) Європейський парламент, Рада Європи, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада, Європол.

### **II. Теоретична частина**

1. Дати оцінку Конституційному договору Європейського Союзу.
2. Дати оцінку Шенгенської конвенції від 19 червня 1990 р.

## ВАРІАНТ № 9

### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Створення економічного та валютного союзу, зокрема запровадження єдиної валюти, виробництва спільної політики в галузі закордонних справ і безпеки, встановлення єдиного громадянства ЄС, співробітництво у сфері юстиції та внутрішніх справ, знайшло відображення у нормах:*

- а) Договору про Європейське Економічне Співтовариство (1951р.);
- б) Договору про Європейський Союз (Маастрихтський Договір, 1992р.);
- в) Амстердамського Договору (1997р.);
- г) Ніщцького Договору (2001р.).

## **II. Теоретична частина**

- 1. Визначити компетенцію Європейського співтовариства.**
2. Дати оцінку Маастрихтському договору від 7 лютого 1992 р.

### **ВАРІАНТ № 10**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Згідно з ст. 288 Договору про діяльність ЄС, вторинне законодавство Європейського Союзу утворюють:*

- а) закони, директиви, рішення, рекомендації, постанови;
- б) регуляції, директиви, рішення, рекомендації, висновки;
- в) позиції, директиви, рішення, рекомендації, висновки;
- г) регуляції, засади, рішення, рекомендації, інструкції.

## **II. Теоретична частина**

- 1. Визначити компетенцію ЄС у сфері зовнішньої політики і політики безпеки.**
2. Дати оцінку Афінському договору 2003 р.

### **ВАРІАНТ № 11**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Умови відповідальності держав-членів ЄС перед індивідом при порушенні права Європейського Союзу за неімплементацию директив:*

- а) директива повинна надавати індивідам права;
- б) зміст цих прав має бути визначено на підставі цієї директиви;
- в) причинно-наслідковий зв'язок між порушенням та збитками;
- г) наявність іскової заяви от індивіда.

## **II. Теоретична частина**

- 1. Визначити компетенцію ЄС з питань боротьби зі злочинністю.**
2. Дати оцінку плану дій «Україна - Європейський Союз» від 21.02.2005 р.

## **ВАРІАНТ № 12**

### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Умови відповідальності держав-членів ЄС перед індивідом за порушення права Європейського Союзу:*

- а) норма права, яку порушено, повинна надавати індивідам права;
- б) порушення повинно бути досить серйозним;
- в) має бути прямий причинно-наслідковий зв'язок між порушенням і шкодою;
- г) наявність іскової заяви от індивіда.

## **II. Теоретична частина**

- 1. Визначити мети і принципи діяльності Європейського Союзу.**
2. Дати оцінку Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і ЄС 1994 р.

## ВАРІАНТ № 13

### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Судебну систему Європейського Союзу утворюють:*

- а) Європейський Суд Правосуддя;
- б) Європейський Суд з прав людини;
- в) Загальний Суд;
- г) Спеціалізовані суди.

### **II. Теоретична частина**

**1. Дати оцінку інституціональної системи Європейського Союзу.**

**2. Визначити, яка відмінність Лісабонського Договору від Конституційного Договору ЄС?**

## ВАРІАНТ № 14

### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Згідно з ст. 288 Договору про діяльність ЄС, первинне законодавство Європейського Союзу утворюють:*

- а) установчі договори;
- б) договори про об'єднання;
- в) акти Вступу держав до членів ЄС;
- г) Рішення Європейського Суду Правосуддя.

### **II. Теоретична частина**

**1. Визначити функції Ради Європейського Союзу.**

2. Дати оцінку Хартії Європейського Союзу про основні права від 7 грудня 2000 р.

### **ВАРІАНТ № 15**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Стаття 45 Договору про діяльність ЄС передбачає, що працівники мають право вільного пересування у межах ЄС.*

*Свобода вільного пересування працівника включає:*

- а) право приймати пропозиції щодо працевлаштування, оголошені в будь-якій державі-члені ЄС;
- б) право вільно пересуватися територією держав-членів з метою працевлаштування;
- в) право перебувати в державі-члені з метою працевлаштування;
- г) право набуття громадянства державі-члена, відразу після працевлаштування.

#### **II. Теоретична частина**

##### **1. Визначити функції Європейського парламенту.**

2. Дати оцінку Резолюції Ради Європейського союзу про мінімальні гарантії процедур надання притулку від 20 червня 1995 р.

### **ВАРІАНТ № 16**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Договір про Європейський Союз затвердив триопорну структуру ЄС:*

- а) Європейське Співтовариство (раніше – Європейське Економічне Співтовариство, Європейське Співтовариство з атомної енергії та Європейське Співтовариство вугілля та сталі);
- б) Співробітництво Європейських судів Правосуддя;
- в) Співробітництво з юстиції та поліції в кримінальних справах;
- г) Співробітництво в галузі закордонних прав.

## **II. Теоретична частина**

### **1. Визначити функції Європейської комісії.**

2. Дати оцінку Резолюції Європейського парламенту про скасування страти 1997 р.

## **ВАРІАНТ № 17**

### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Державами-засновниками Європейського Співтовариства вугілля та сталі у 1951 р. стали:*

- а) Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція;
- б) Велика Британія, Італія, Люксембург, Австрія, Німеччина, Франція,
- в) Бельгія, Норвегія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція,
- г) Данія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Австрія.

## **II. Теоретична частина**

### **1. Визначити судову систему Європейського Союзу.**

2. Дати оцінку Договору про внесення змін у Договір про Європейський Союз від 2 жовтня 1997 р.

## **ВАРІАНТ № 18**

**I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Джерелами права Європейського Союзу є:*

- а) установчі договори;
- б) регламенти, директиви, рекомендації та висновки;
- в) норми конституцій держав-членів Європейського Союзу;
- г) рішення, висновки Європейського суду Правосуддя, а також загальні принципи, розроблені Європейським судом Правосуддя.

**II. Теоретична частина**

**1. Визначити функції та повноваження Європейського Суду Правосуддя.**

2. Визначити, які новели Лісабонського Договору в сфері регулювання діяльності інститутів ЄС?

**ВАРІАНТ № 19**

**I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Спільний ринок Європейського Союзу включає такі елементи:

- а) внутрішній ринок, що характеризується скасуванням між державами-членами ЄС будь-яких перешкод вільному руху товарів, пересуванню осіб, послуг та капіталу;
- б) єдину валютну зону;
- в) систему справедливої конкуренції між державами-членами ЄС;
- г) спільну торговельну зону.

**II. Теоретична частина**

**1. Визначити функції Європейської Рахункової палати.**

2. Обґрунтуйте, що розуміється під триопорною структурою ЄС?

**ВАРІАНТ № 20**

**I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*На відміну від Конституційного Договору ЄС, головними новелами Лісабонського Договору є:*

- а) скасування Європейського Співтовариства та створення Європейського Союзу, як міжнародної організації на правах юридичної особи;
- б) консолідацію усіх установчих договорів ЄС;
- в) введення нової системи голосування в Раді Міністрів;
- г) усунення триопрної системи ЄС.

**II. Теоретична частина**

**1. Визначити функції Європейської ради й Європолу.**

2. Проаналізувати відмінності між компетенціями Ради Європи, Європейської Ради та Ради Міністрів?

**ВАРІАНТ № 21**

**I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Свобода вільного руху товарів у ЄС передбачає:*

- а) заснування митного союзу та включає заборону мита та інших сборів, і прийняття спільного митного тарифу щодо інших країн;
- б) заснування валютного союзу і прийняття спільного валютного тарифу;
- в) усунення дискримінаційного опадаткування товарів, що були випущені в інших державах-членах ЄС;
- г) скасування кількісних обмежень у торгівлі між державами-членами та всіх інших заходів, що мають еквівалентний ефект.

**II. Теоретична частина**

**1. Визначити правовий режим загального ринку.**

2. Назвіть та дати оцінку принципам права ЄС.

### **ВАРІАНТ № 22**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Після набрання чинності Лісабоньким Договором юридична сила Хартії основних прав ЄС повністю не поширюється на такі держави як:

- а) Італія, Німеччина, Франція,
- б) Велика Британія, Чеська Республіка, Польща;
- в) Данія, Люксембург, Нідерланди;
- г) Данія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Австрія.

#### **II. Теоретична частина**

##### **1. Дати оцінку Шенгенському праву.**

2. Дати оцінку Угоди про партнерство і співробітництво, що засновує партнерство між Україною, з одного боку, і європейськими співтовариствами і їхніми державами - членами, з іншої сторони від 14 червня 1994 р.

### **ВАРІАНТ № 23**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Систему інститутів Європейського Союзу утворюють:

- а) Європейський парламент, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада;
- б) Європейський парламент, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада, Європейський Центральний Банк, (ЄЦБ) і Рахункова Палата;

- в) Європейський парламент, Рада Європи, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада;
- г) Європейський парламент, Рада Європи, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада, Європол.

## **II. Теоретична частина**

- 1. Визначити правовий режим грошової одиниці Європейського Союзу – (євро).**
2. Дати оцінку Лісабонському договору (Конституція ЄС).

### **ВАРІАНТ № 24**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Створення економічного та валютного союзу, зокрема запровадження єдиної валюти, виробництва спільної політики в галузі закордонних справ і безпеки, встановлення єдиного громадянства ЄС, співробітництво у сфері юстиції та внутрішніх справ, знайшло відображення у нормах:*

- а) Договору про Європейське Економічне Співтовариство (1951р.);
- б) Договору про Європейський Союз (Маастрихтський Договір, 1992р.);
- в) Амстердамського Договору (1997р.);
- г) Ніццького Договору (2001р.).

## **II. Теоретична частина**

- 1. Визначити сутність і поняття права Європейського Союзу.**
2. Визначити, чим відрізняються принципи субсидіарності та пропорційності?.

### **ВАРІАНТ № 25**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Згідно з ст. 288 Договору про діяльність ЄС, вторинне законодавство Європейського Союзу утворюють:*

- а) закони, директиви, рішення, рекомендації, постанови;
- б) регуляції, директиви, рішення, рекомендації, висновки;
- в) позиції, директиви, рішення, рекомендації, висновки;
- г) регуляції, засади, рішення, рекомендації, інструкції.

## **II. Теоретична частина**

**1. Визначити джерела і принципи права Європейського Союзу.**

**2. Визначити установчі документи Європейського Союзу.**

### **ВАРІАНТ № 26**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Умови відповідальності держав-членів ЄС перед індивідами при порушенні права Європейського Союзу за неімплементацію директив:*

- а) директива повинна надавати індивідам права;
- б) зміст цих прав має бути визначено на підставі цієї директиви;
- в) причинно-наслідковий зв'язок між порушенням та збитками;
- г) наявність іскової заяви от індивіда.

## **II. Теоретична частина**

**1. Визначити порядок внесення змін в установчі договори.**

**2. Обґрунтуйте, у чому полягає сутність доктрини верховенства права ЄС над національним правом держав-членів?.**

### **ВАРІАНТ № 27**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

***Умови відповідальності держав-членів ЄС перед індивідами за порушення права Європейського Союзу:***

- а) норма права, яку порушено, повинна надавати індивідам права;
- б) порушення повинно бути досить серйозним;
- в) має бути прямий причинно-наслідковий зв'язок між порушенням і шкодою;
- г) наявність іскової заяви от індивіда.

**II. Теоретична частина**

1. Дати оцінку Конституційному договору Європейського Союзу.
2. Дати оцінку Шенгенської конвенції від 19 червня 1990 р.

**ВАРІАНТ № 28**

**I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

***Судебну систему Європейського Союзу утворюють:***

- а) Європейський Суд Правосуддя;
- б) Європейський Суд з прав людини;
- в) Загальний Суд;
- г) Спеціалізовані суди.

**II. Теоретична частина**

1. Визначити компетенція Європейського співтовариства.
2. Дати оцінку Маастрихтському договору від 7 лютого 1992 р.

**ВАРІАНТ № 29**

**I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Згідно з ст. 288 Договору про діяльність ЄС, первинне законодавство Європейського Союзу утворюють:*

- а) установчі договори;
- б) договори про об'єднання;
- в) акти Вступу держав до членів ЄС;
- г) Рішення Європейського Суду Правосуддя.

## **II. Теоретична частина**

**1. Визначити компетенцію ЄС у сфері зовнішньої політики і політики безпеки.**

2. Охарактеризуйте вертикальну та горизонтальну пряму дію права ЄС.

### **ВАРІАНТ № 30**

#### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Стаття 45 Договору про діяльність ЄС передбачає, що працівники мають право вільного пересування у межах ЄС.*

*Свобода вільного пересування працівника включає:*

- а) право приймати пропозиції щодо працевлаштування, оголошені в будь-якій державі-члені ЄС;
- б) право вільно пересуватися територією держав-членів з метою працевлаштування;
- в) право перебувати в державі-члені з метою працевлаштування;
- г) право набуття громадянства державі-члена, відразу після працевлаштування.

## **II. Теоретична частина**

**1. Визначити компетенцію ЄС з питань боротьби зі злочинністю.**

2. Дати оцінку плану дій «Україна - Європейський Союз» від 21.02.2005 р.

## ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

### **I. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Договір про Європейський Союз затвердив триопорну структуру ЄС:*

- а) Європейське Співтовариство (раніше – Європейське Економічне Співтовариство, Європейське Співтовариство з атомної енергії та Європейське Співтовариство вугілля та сталі);
- б) Співробітництво Європейських судів Правосуддя;
- в) Співробітництво з юстиції та поліції в кримінальних справах;
- г) Співробітництво в галузі закордонних прав.

### **2. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Державами-засновниками Європейського Співтовариства вугілля та сталі у 1951 р. стали:*

- а) Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція;
- б) Велика Британія, Італія, Люксембург, Австрія, Німеччина, Франція,
- в) Бельгія, Норвегія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція,
- г) Данія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Австрія.

**3. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Джерелами права Європейського Союзу є:*

- а) установчі договори;
- б) регламенти, директиви, рекомендації та висновки;
- в) норми конституцій держав-членів Європейського Союзу;
- г) рішення, висновки Європейського суду Правосуддя, а також загальні принципи, розроблені Європейським судом Правосуддя.

**4. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Спільний ринок Європейського Союзу включає такі елементи:

- а) внутрішній ринок, що характеризується скасуванням між державами-членами ЄС будь-яких перешкод вільному руху товарів, пересуванню осіб, послуг та капіталу;
- б) єдину валютну зону;
- в) систему справедливої конкуренції між державами-членами ЄС;
- г) спільну торгівельну зону.

**5. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Свобода вільного руху товарів у ЄС передбачає:*

- а) заснування митного союзу та включає заборону мита та інших сборів, і прийняття спільного митного тарифу щодо інших країн;
- б) заснування валютного союзу і прийняття спільного валютного тарифу;
- в) усунення дискримінаційного опадаткування товарів, що були випущені в інших державах-членах ЄС;
- г) скасування кількісних обмежень у торгівлі між державами-членами та всіх інших заходів, що мають еквівалентний ефект.

**6. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*На відміну від Конституційного Договору ЄС, головними новелами Лісабонського Договору є:*

- а) скасування Європейського Співтовариства та створення Європейського Союзу, як міжнародної організації на правах юридичної особи;
- б) консолідацію усіх установчих договорів ЄС;
- в) введення нової системи голосування в Раді Міністрів;
- г) усунення триопрної системи ЄС.

**7. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Після набрання чинності Лісабонським Договором юридична сила Хартії основних прав ЄС повністю не поширюється на такі держави як:

- а) Італія, Німеччина, Франція,
- б) Велика Британія, Чеська Республіка, Польща;
- в) Данія, Люксембург, Нідерланди;
- г) Данія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Австрія.

**8. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Систему інститутів Європейського Союзу утворюють:

- а) Європейський парламент, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада;
- б) Європейський парламент, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада, Європейський Центральний Банк, (ЄЦБ) і Рахункова Палата;
- в) Європейський парламент, Рада Європи, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада;
- г) Європейський парламент, Рада Європи, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада, Європол.

**9. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Створення економічного та валютного союзу, зокрема запровадження єдиної валюти, виробництва спільної політики в галузі закордонних справ і безпеки, встановлення єдиного громадянства ЄС, співробітництво у сфері юстиції та внутрішніх справ, знайшло відображення у нормах:*

- а) Договору про Європейське Економічне Співтовариство (1951р.);
- б) Договору про Європейський Союз (Маастрихтський Договір, 1992р.);
- в) Амстердамського Договору (1997р.);
- г) Ніццького Договору (2001р.).

**10. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Згідно з ст. 288 Договору про діяльність ЄС, вторинне законодавство Європейського Союзу утворюють:*

- а) закони, директиви, рішення, рекомендації, постанови;
- б) регуляції, директиви, рішення, рекомендації, висновки;
- в) позиції, директиви, рішення, рекомендації, висновки;
- г) регуляції, засади, рішення, рекомендації, інструкції.

**11. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Умови відповідальності держав-членів ЄС перед індивідми при порушенні права Європейського Союзу за неімplementацію директив:*

- а) директива повинна надавати індивідам права;
- б) зміст цих прав має бути визначено на підставі цієї директиви;
- в) причинно-наслідковий зв'язок між порушенням та збитками;
- г) наявність іскової заяви от індивіда.

**12. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Умови відповідальності держав-членів ЄС перед індивідми за порушення права Європейського Союзу:*

- а) норма права, яку порушено, повинна надавати індивідам права;
- б) порушення повинно бути досить серйозним;
- в) має бути прямий причинно-наслідковий зв'язок між порушенням і шкодою;
- г) наявність іскової заяви от індивіда.

**13. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Судебну систему Європейського Союзу утворюють:*

- а) Європейський Суд Правосуддя;
- б) Європейський Суд з прав людини;
- в) Загальний Суд;
- г) Спеціалізовані суди.

**14. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Згідно з ст. 288 Договору про діяльність ЄС, первинне законодавство Європейського Союзу утворюють:*

- а) установчі договори;
- б) договори про об'єднання;
- в) акти Вступу держав до членів ЄС;
- г) Рішення Європейського Суду Правосуддя.

**15. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Стаття 45 Договору про діяльність ЄС передбачає, що працівники мають право вільного пересування у межах ЄС.*

*Свобода вільного пересування працівника включає:*

- а) право приймати пропозиції щодо працевлаштування, оголошені в будь-якій державі-члені ЄС;
- б) право вільно пересуватися територією держав-членів з метою працевлаштування;
- в) право перебувати в державі-члені з метою працевлаштування;

г) право набуття громадянства державі-члена, відразу після працевлаштування.

**16. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Договір про Європейський Союз затвердив триопорну структуру ЄС:*

- а) Європейське Співтовариство (раніше – Європейське Економічне Співтовариство, Європейське Співтовариство з атомної енергії та Європейське Співтовариство вугілля та сталі);
- б) Співробітництво Європейських судів Правосуддя;
- в) Співробітництво з юстиції та поліції в кримінальних справах;
- г) Співробітництво в галузі закордонних прав.

**17. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Державами-засновниками Європейського Співтовариства вугілля та сталі у 1951 р. стали:*

- а) Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція;
- б) Велика Британія, Італія, Люксембург, Австрія, Німеччина, Франція,
- в) Бельгія, Норвегія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Франція,
- г) Данія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Австрія.

**18. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Джерелами права Європейського Союзу є:*

- а) установчі договори;
- б) регламенти, директиви, рекомендації та висновки;
- в) норми конституцій держав-членів Європейського Союзу;
- г) рішення, висновки Європейського суду Правосуддя, а також загальні принципи, розроблені Європейським судом Правосуддя.

**19. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Спільний ринок Європейського Союзу включає такі елементи:

- а) внутрішній ринок, що характеризується скасуванням між державами-членами ЄС будь-яких перешкод вільному руху товарів, пересуванню осіб, послуг та капіталу;
- б) єдину валютну зону;
- в) систему справедливої конкуренції між державами-членами ЄС;
- г) спільну торгівельну зону.

**20. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*На відміну від Конституційного Договору ЄС, головними новелами Лісабонського Договору є:*

- а) скасування Європейського Співтовариства та створення Європейського Союзу, як міжнародної організації на правах юридичної особи;
- б) консолідацію усіх установчих договорів ЄС;
- в) введення нової системи голосування в Раді Міністрів;
- г) усунення триопрної системи ЄС.

**21. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Свобода вільного руху товарів у ЄС передбачає:*

- а) заснування митного союзу та включає заборону мита та інших сборів, і прийняття спільного митного тарифу щодо інших країн;
- б) заснування валютного союзу і прийняття спільного валютного тарифу;
- в) усунення дискримінаційного опадаткування товарів, що були випущені в інших державах-членах ЄС;
- г) скасування кількісних обмежень у торгівлі між державами-членами та всіх інших заходів, що мають еквівалентний ефект.

**22. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Після набрання чинності Лісабонським Договором юридична сила Хартії основних прав ЄС повністю не поширюється на такі держави як:

- а) Італія, Німеччина, Франція,

- б) Велика Британія, Чеська Республіка, Польща;
- в) Данія, Люксембург, Нідерланди;
- г) Данія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Австрія.

**23. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

Систему інститутів Європейського Союзу утворюють:

- а) Європейський парламент, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада;
- б) Європейський парламент, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада, Європейський Центральний Банк, (ЄЦБ) і Рахункова Палата;
- в) Європейський парламент, Рада Європи, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада;
- г) Європейський парламент, Рада Європи, Рада Міністрів, Європейська комісія, Європейський Суд Правосуддя (ЄСП), Європейська Рада, Європол.

**24. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Створення економічного та валютного союзу, зокрема запровадження єдиної валюти, виробництва спільної політики в галузі закордонних справ і безпеки, встановлення єдиного громадянства ЄС, співробітництво у сфері юстиції та внутрішніх справ, знайшло відображення у нормах:*

- а) Договору про Європейське Економічне Співтовариство (1951р.);
- б) Договору про Європейський Союз (Маастрихтський Договір, 1992р.);
- в) Амстердамського Договору (1997р.);
- г) Ніццького Договору (2001р.).

**25. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Згідно з ст. 288 Договору про діяльність ЄС, вторинне законодавство Європейського Союзу утворюють:*

- а) закони, директиви, рішення, рекомендації, постанови;
- б) регуляції, директиви, рішення, рекомендації, висновки;

- в) позиції, директиви, рішення, рекомендації, висновки;
- г) регуляції, засади, рішення, рекомендації, інструкції.

**26. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Умови відповідальності держав-членів ЄС перед індивідами при порушенні права Європейського Союзу за неімplementацію директив:*

- а) директива повинна надавати індивідам права;
- б) зміст цих прав має бути визначено на підставі цієї директиви;
- в) причинно-наслідковий зв'язок між порушенням та збитками;
- г) наявність іскової заяви от індивіда.

**27. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Умови відповідальності держав-членів ЄС перед індивідами за порушення права Європейського Союзу:*

- а) норма права, яку порушено, повинна надавати індивідам права;
- б) порушення повинно бути досить серйозним;
- в) має бути прямий причинно-наслідковий зв'язок між порушенням і шкодою;
- г) наявність іскової заяви от індивіда.

**28. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Судебну систему Європейського Союзу утворюють:*

- а) Європейський Суд Правосуддя;
- б) Європейський Суд з прав людини;
- в) Загальний Суд;
- г) Спеціалізовані суди.

**29. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Згідно з ст. 288 Договору про діяльність ЄС, первинне законодавство Європейського Союзу утворюють:*

- а) установчі договори;

- б) договори про об'єднання;
- в) акти Вступу держав до членів ЄС;
- г) Рішення Європейського Суду Правосуддя.

**30. Визначити одну неправильну відповідь з чотирьох запропонованих у тестах:**

*Стаття 45 Договору про діяльність ЄС передбачає, що працівники мають право вільного пересування у межах ЄС.*

*Свобода вільного пересування працівника включає:*

- а) право приймати пропозиції щодо працевлаштування, оголошені в будь-якій державі-члені ЄС;
- б) право вільно пересуватися територією держав-членів з метою працевлаштування;
- в) право перебувати в державі-члені з метою працевлаштування;
- г) право набуття громадянства державі-члена, відразу після працевлаштування.

**3. Питання та завдання для підготовки до підсумкового контролю**

**3.1 Завдання для підготовки до поточного контролю**

1. Склад Європейського Союзу. Країни-кандидати на вступ до ЄС.
2. Критерії вступу країни до ЄС.
3. Суб'єкти права Європейського Союзу.
4. Принципи пріоритету права та прямої дії права ЄС.
5. Передумови європейських інтеграційних об'єднань.
6. Структура права ЄС.
7. Спільна екологічна політика ЄС.
8. Спільна аграрна політика ЄС.
9. Принципи формування бюджету Європейського Союзу.
10. Цінності та суспільні засади побудови й функціонування Євросоюзу.
11. Агентства Європейського Союзу: статус, основні завдання.
12. Єдиний європейський акт 1986 р.: загальна характеристика.
13. Маастрихтський договір про створення Європейського Союзу від 1992 р.: основні положення.
14. Амстердамські домовленості 1996 р. та зміни, внесені ними до

Маастрихтського договору про створення Євросоюзу.

15. Значення Ніццького договору 2001 р. для розширення Євросоюзу
16. Лісабонські консолідовані договори про Європейський Союз та функціонування ЄС: загальна характеристика.
17. Правовий статус Європейського омбудсмена, порядок призначення та напрямки діяльності.
18. Охарактеризуйте нормативно-правові засади міжнародного співробітництва України з Європолем.
19. Система органів Європейського Союзу.
20. Органи Європейського Союзу та їх відмінність від інститутів ЄС.
21. Інституційний механізм Європейського Союзу та його завдання.
22. Охарактеризуйте основні положення «Візового Кодексу ЄС».
23. Поняття та види компетенції ЄС.
24. Політики ЄС: поняття, види та принципи реалізації.
25. Поясніть значення терміну «acquis» в праві ЄС.
26. Які міжнародні договори належать до «Установчих договорів ЄС»?
27. Охарактеризуйте юридичні властивості Регламентів у праві ЄС.
28. Охарактеризуйте юридичні властивості Директив у праві ЄС.
29. Охарактеризуйте юридичні властивості Рішень у праві ЄС.
30. Охарактеризуйте юридичні властивості Рекомендацій та Висновків у праві ЄС.

### **3.2 Питання для підготовки до підсумкового контролю**

1. Спираючись на договірну базу, обґрунтуйте принцип субсидіарності в рамках компетенції Європейського Союзу.
2. Назвіть та охарактеризуйте основні джерела права ЄС.
3. Яка процедура вступу країни до ЄС? Чи встановлено терміни вступу для країни-кандидата?
4. Чи вправі країна-член вийти з Євросоюзу? Яка для цього встановлена процедура?
5. Що таке шенгенське право та які його складові? Які особливості дії шенгенських угод у країнах, що не є членами ЄС?
6. Які основні положення Хартії Європейського союзу про основні права від 7 грудня 2000 р. та її співвідношення з міжнародно-правовими актами з прав людини?
7. Що таке європейське право: самостійна правова система чи регіональний різновид міжнародного права?
8. Охарактеризуйте мету здійснення Спільної зовнішньої політики і політики безпеки державами – членами ЄС.
9. Чи існує відмінність права Європейського Союзу від національного права держав-членів ЄС? Відповідь обґрунтуйте.
10. Кому належить і в якій мірі право законодавчої ініціативи серед інститутів Європейського союзу?
11. Чому Лісабонський договір став альтернативою провалений

Конституції ЄС?

12. Охарактеризуйте політику сусідства. Чи є вона наступницею програми «Tacis»?
13. Що означає поняття «Зелена книга» як документ ЄС? Наведіть її приклади.
14. Що таке Євроюст, які його завдання та як він взаємодіє з Європолем?
15. Чи є Європол (Європейське поліцейське відомство) дійсно правоохоронним органом у прямому значенні? Відповідь обґрунтуйте.
16. Що таке Європейський ордер на арешт і чи має він якийсь відношення до інституту екстрадиції?
17. Що таке громадянство Євросоюзу? Якими спеціальними правами стали володіти громадяни країн ЄС після запровадження громадянства ЄС Маастрихтськими договором про утворення ЄС від 1992 р.?
18. Якими додатковими правами стали володіти громадяни ЄС після набрання чинності Амстердамського договору 1999 р.?
19. Що таке «Біла книга» як документ ЄС? Наведіть її приклади.
20. Розкрийте зміст поняття «Європа різних швидкостей» (або «багатошвидкісна Європа» – «Multi-speed Europe»).
21. Розкрийте зміст поняття «Поглиблена співпраця» в праві ЄС.
22. Чи існує відмінність між поняттями «Європейське право» та «Право Європейського Союзу»? Відповідь обґрунтуйте.
23. Охарактеризуйте, що являє собою Шенгенська Інформаційна Система.
24. Охарактеризуйте мету та завдання Фронтекс?
25. Європейський Союз та Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.
26. Охарактеризуйте загальні положення економічної політики ЄС.
27. Визначте етапи становлення Економічного та валютного союзу держав – членів ЄС.
28. Охарактеризуйте засади спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС.
29. Охарактеризуйте засади простору свободи, безпеки і юстиції ЄС.
30. Розкрийте зміст поняття «acquis» в праві ЄС.

#### **4. ЛІТЕРАТУРА:**

##### **7.1.**

##### **Основна:**

- 1.1. Конституція України: Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28

### **Акти законодавства ЄС:**

- 1.2. Акт про обрання представників до Європейського парламенту загальним прямим голосуванням 1976 р.
- 1.3. Візовий кодекс ЄС 2009 р.
- 1.4. Директива 2003/109/ЄС про статус громадян третіх країн, що проживають на довгостроковій основі
- 1.5. Директива 2004/38/ЄС про право громадян Союзу та членів їх сімей вільно пересуватися та проживати на території держав-членів.
- 1.6. Договір про Європейський Союз 1992 р. («Маастрихтський договір»).
- 1.7. Договір про заснування Європейського співтовариства з атомної енергії 1957 р.
- 1.8. Договір про функціонування Європейського Союзу 1957 р. («Римський договір»).
- 1.9. Європейська стратегія безпеки 2003 р.
- 1.10. Модернізований митний кодекс ЄС 2008
- 1.11. Рамкове рішення про боротьбу з тероризмом 2002 р.
- 1.12. Рамкове рішення про європейський ордер на арешт і процедури передачі осіб між державами-членами 2002 р.
- 1.13. Регламент (ЄЕС) 1612/68 про вільне пересування працівників у межах Співтовариства.
- 1.14. Регламент (ЄС) 2157/2001 про статус європейського акціонерного товариства.
- 1.15. Хартія Європейського Союзу про основні права 2000 р.
- 1.16. Шенгенський кодекс про кордони 2006 р.

### **Угоди між Україною та ЄС**

#### *Рамкові угоди*

- 1.17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, 2014 р.
- 1.18. [Угода](#) між Урядом України і Комісією Європейських Співтовариств про заснування представництва Комісії Європейських Співтовариств в Україні та про його привілеї та імунітети від 17 вересня 1993 р.
- 1.19. [Угода](#) про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною від 14 червня 1994 р.
- 1.20. [Протокол](#) до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами (УПС) про приєднання Чеської Республіки, Естонської Республіки, Республіки Кіпр, Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Угорської Республіки, Республіки Мальта, Республіки Польща, Республіки Словенія та Словацької Республіки до УПС та внесення змін до УПС від 29 квітня 2004 р.
- 1.21. [Рамкова угода](#) між Україною та Європейським інвестиційним банком від 14 червня 2005 р.

1.22. [Рамкова угода](#) між Урядом України і Комісією Європейських Співтовариств від 12 грудня 2006 року (прим. – щодо технічної допомоги)

1.23. [Протокол](#) до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами (УПС) про приєднання Республіки Болгарія та Румунії до УПС від 27 березня 2007 р.

1.24. [Протокол](#) до Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС про загальні принципи участі України у програмах Співтовариства від 22 листопада 2010 р.

*Зовнішня політика та безпека*

1.25. [Угода](#) між Європейським Союзом та Україною щодо участі України у Поліцейській Місії Європейського Союзу (ПМЄС) у Боснії і Герцеговині (БіГ) від 23 грудня 2002 р.

1.26. [Угода](#) між Україною та Європейським Союзом про участь України в поліцейській місії Європейського Союзу в колишній югославській Республіці Македонія (EUROPOL „Proxima“) від 8 липня 2004 р.

1.27. [Угода](#) між Європейським Союзом і Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулювання криз від 13 червня 2005 р.

1.28. [Угода](#) між Україною та Європейським Союзом про процедури безпеки, які стосуються обміну інформацією з обмеженим доступом від 13 червня 2005 р.

1.29. [Меморандум](#) про взаєморозуміння між Урядом України, Урядом Республіки Молдова та Європейською Комісією щодо місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону в Україні та Республіці Молдова від 7 жовтня 2005 р.

1.30. [Угода](#) (у формі обміну нотами) про продовження мандату Місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону Україні та Республіці Молдова від 23 квітня 2007 р.

1.31. [Угода](#) (у формі обміну нотами) між Урядом України, Урядом Республіки Молдова та Європейською Комісією про продовження мандату Місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону в Україні та Республіці Молдова від 15 липня 2009 р.

1.32. Угода (у формі обміну нотами) між Урядом України, Урядом Республіки Молдова та Європейською Комісією про продовження дії мандату Місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону в Україні та Республіці Молдова від 22 листопада 2011 р.

*Юстиція, свобода та безпека*

1.33. [Угода](#) між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб від 18 червня 2007 р.

1.34. [Угода](#) між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз від 18 червня 2007 р.

1.35. [Угода](#) між Україною та Європейським поліцейським офісом про стратегічне співробітництво від 4 грудня 2009 р.

*Торговельно-економічне співробітництво*

1.36. [Угода](#) між Урядом України і Комісією Європейських Співтовариств

про створення Контактної групи по вугіллю і сталі від 8 червня 1994 р.

*Секторальне співробітництво*

1.37. [Меморандум](#) про взаєморозуміння між Урядом України і Урядами країн "Великої сімки" та Комісією Європейського Співтовариства щодо закриття Чорнобильської АЕС від 20 грудня 1995 р.

1.38. [Угода](#) про співробітництво між Кабінетом Міністрів України та Європейським Співтовариством з атомної енергії в галузі ядерної безпеки від 23 липня 1999 р.

1.39. [Угода](#) про співробітництво між Кабінетом Міністрів України та Європейським Співтовариством з атомної енергії в галузі керованого термоядерного синтезу від 23 липня 1999 р.

1.40. [Меморандум](#) про взаєморозуміння між Державним комітетом статистики України та Євростатом щодо обміну статистичними даними від 10 грудня 1999 р.

1.41. [Меморандум](#) про взаєморозуміння між Генеральним Директоратом з питань Інформаційного суспільства Європейської Комісії та Державним комітетом зв'язку та інформатизації України щодо розвитку Інформаційного суспільства від 14 вересня 2000 р.

1.42. [Угода](#) між Кабінетом Міністрів України та Європейським Співтовариством з атомної енергії про співробітництво у сфері мирного використання ядерної енергії від 28 квітня 2005 р.

1.43. [Угода](#) про співробітництво щодо цивільної глобальної навігаційної супутникової системи (ГНСС) між Україною та Європейським Співтовариством, його державами-членами від 1 грудня 2005 р.

1.44. [Угода](#) між Україною та Європейським Співтовариством про певні аспекти повітряного сполучення від 1 грудня 2005 р.

1.45. [Меморандум](#) про взаєморозуміння щодо діалогу з питань сільського господарства між Міністерством аграрної політики України та Генеральним Директоратом Європейської Комісії "Сільське господарство і розвиток сільської місцевості" від 18 жовтня 2006 р.

1.46. [Угода](#) між Урядом України та Європейським космічним агентством щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях від 25 січня 2008 р.

*Науково-технологічне співробітництво та міжлюдські контакти*

1.47. [Угода](#) про відновлення Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво від 7 жовтня 2003 р.

*Фінансове співробітництво та технічна допомога*

1.48. [Загальні правила](#), що застосовуються до меморандумів про фінансування від 28 грудня 1994 р.

1.49. [Меморандум](#) порозуміння між Україною і Європейським Співтовариством від 15 червня 1995 р.

1.50. [Меморандум](#) про порозуміння між Україною та Комісією Європейських Співтовариств з питань виконання програм технічної допомоги в сфері ядерної безпеки від 23 жовтня 1995 р.

1.51. [Угода](#) про співробітництво між Національним банком України та

Європейським центральним банком від 25 травня 2004 р.

1.52. [Гарантійна угода](#) між Україною як Гарантом та Європейським співтовариством з атомної енергії як Кредитором стосовно Угоди про механізм надання позики, розмір якої в євро еквівалентний 83000000 (вісімдесят три мільйони) доларів США, для підвищення безпеки Енергоблока № 2 Хмельницької атомної електростанції та Енергоблока № 1.55. Рівненської атомної електростанції між Національною атомною енергогенеруючою компанією "Енергоатом" та Європейським співтовариством з атомної енергії від 29 липня 2004 р.

1.56. [Фінансова угода](#) між Україною та Європейським інвестиційним банком (Україна - проект європейських доріг України) від 30 липня 2007 р.

1.57. [Фінансова угода](#) між Україною та Європейським інвестиційним банком (Проект будівництва високовольтної повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС - Київська) від 8 жовтня 2008 р.

1.58. [Угода](#) про фінансування від 5 грудня 2008 року (прим. – щодо програми дій з ядерної безпеки 2007 р.)

1.59. [Фінансова угода](#) між Україною та Європейським інвестиційним банком (Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв) від 2 лютого 2010 р.

1.60. [Договір](#) між Україною та Європейським інвестиційним банком про співробітництво та діяльність Постійного представництва ЄІБ в Україні від 15 жовтня 2010 р.

*Інше*

1.61. [Меморандум](#) про взаєморозуміння між Держсортслужбою України та Бюро з сортів рослин Спільноти від 25 квітня 2005 р.

1.62. [Меморандум](#) про взаєморозуміння для започаткування Діалогу про регіональну політику та розвиток регіонального співробітництва між Міністерством регіонального розвитку та будівництва України і Європейською Комісією від 22 липня 2009 р.

**Акти законодавства України:**

1.63. Декларація про державний суверенітет від 16 лип. 1990 р. № 55-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1990. – № 31. – Ст. 429.

1.64. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18 берез. 2004 р.

№ 1629-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 367.

1.65. Про заходи щодо активізації євроінтеграційного прикордонного співробітництва : Указ Президента України від 19 груд. 2007 р. № 1236/2007 // Офіц. вісн. Президента України. – 2007. – № 38. – Ст. 1054.

1.66. Про Концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : постанова Кабінету Міністрів України від 16 серп. 1999 р. № 1496 // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 33. – Ст. 1735.

1.67. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України

від 21 листоп. 2002 р. № 228-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 3. – Ст. 12.

1.68. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 черв. 2004 р. № 1906-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.

1.69. Про підписання політичних положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Розпорядження Президента України від 19 берез. 2014 р. № 230/2014-рп // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 25. – Ст. 755.

1.70. Про ратифікацію Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами : Закон України від 10 листоп. 1994 р. № 237/94-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 46. – Ст. 415.

1.71. Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими Співтовариствами, їх державами-членами і Україною // Офіц. вісн. України. – 2006. – № 24. – Ст. 1794.

### **Підручники:**

7.1.1. Європейський Союз. Консолідовані Договори / Під ред. В.І. Муравйова. - К.: Port-Royal, 1999. — 206 с.

7.1.2. Конституційні акти Європейського Союзу. Частина I / Упорядник Г Друзенко і за заг. ред. Т. Качки. — К.: Юстиніан, 2005. - 512 с.

7.1.3. Муравйов В.І. Вступ до права Європейського Союзу: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К.

: Київський університет, 2007. – 303с.

7.1.4. Ніццький Договір та розширення ЄС / Міністерство юстиції України. Центр порівняльного права / За наук. ред. С. Шевчука. - К: Логос, 2001. - 196 с.

7.1.5. Опришко В.Ф., Омельченко А.В., Фастовець А.Ф. Право Європейського Союзу. Загальна частина. — К.: КНЕУ, 2002. – 460 с.

7.1.6. Основи права Європейського Союзу: Нормативні матеріали / За заг. ред. М.В. Буроменського. — Харків: Яшма, 2005. - 236 с.

7.1.7. Право Європейського Союзу: Підручник / за ред. В.І. Муравйова. — К.: Юрінком Інтер, 2011. – 704 с.

7.1.8. Татам А. Право Європейського Союзу: Підручн. / Пер. з англійського. – К.: Абрис, 1998. – 424 с.

### **Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:**

7.1.9. Право Європейського Союзу: Навчальний посібник / За заг. ред. Р. А. Петрова. – 2-ге вид. – К. : Істина, 2009. – 376 с

7.1.10. [Гердеген М. Європейське право / Пер. з німецької. - К.: «К.І.С.», 2008. - 528 с.](#)

7.1.11. Дахно І.І. Право Європейського Союзу: англо-українсько-російський глосарій. — К. : Центр учбової літератури, 2007. – 234 с.

7.1.12. Ильин Ю.Д. История и право Европейского Союза: Учебное пособие. — Х. Консум, 1998. – 155 с.

7.1.13. Магістерська програма "Європейське право": Навчальні та робочі програми дисциплін / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. — К., 2005. – 284с.

7.1.14. Борута І., Чанишева Г.І. Трудове право ЄС: Навч. посіб. / Програма Тасіс Європейського Союзу в Україні. — К. : ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. – 92 с.

7.1.15. Голік Ю. С., Войтенко А. В., Ілляш О. Е., Горб О. О., Шуліка А. О.. Законодавство Європейського Союзу у сфері охорони навколишнього середовища: навч. посіб. / Полтавський національний технічний ун-т ім. Юрія Кондратюка ; Полтавська держ. аграрна академія ; Агроекологічний центр ; Науково-технічний центр Полтавського відділення Інженерної академії України ; Екологічна рада Полтавщини. — Полтава : Оріяна, 2009. – 170 с.

7.1.16. Дмитрієв А.І. Муравьов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб / Відп. редактори Ю.С.Шемшученко, Л.В.Губерський - К.: Юрінком Інтер, 2000.– 640 с.

7.1.17. Ентін М.Л., Баймуратов М.О., Делінський О.А. Правовые основы внешней политики и политики в сфере обороны и безопасности ЕС: Навч. посібник / Програма Тасіс Європейського Союзу в Україні ; Проект "Правничі студії в Україні: Київ та окремі регіони". — К. : ІМВ КНУ ім. Тараса Шевченка,

2004. – 218 с.

7.1.18. Кернз В. Вступ до права Європейського Союзу: Навч. посіб: Пер. з англ. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 381 с.

7.1.19. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: заснування та етапи становлення: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. – К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2001. – 448 с.

7.1.20. Кордон М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К. : Центр учбової літератури, 2008. – 172 с.

7.1.21. Справа «Тихонов проти України» (Заява № 17969/09) : Рішення Європейського суду з прав людини від 10 грудня 2015 р. – Страсбург // Офіційний вісник України. – 2016. – № 37. – Ст. 1454.

### **Монографії та інші наукові видання:**

7.1.22. Березовська І.А. Правове регулювання відносин Європейського Союзу з асоційованими країнами: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 18 с.

7.1.23. Васильєва Н.Г. Право на цілісність особистості в праві Європейського Союзу: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2008. – 19 с.

7.1.24. Головка О. І. Функції та компетенція органів Європейського Союзу у сфері соціальної політики: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2003. – 16 с.

7.1.25. Грицаєнко Л.Л. Інституційний механізм Європейського Союзу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Грицаєнко Людмила Леонідівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2010. – 19 с.

7.1.26. Десмонд Дайнен. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції : пер. з англ. М. Марченко / Десмонд Дайнен. – К. : -К.І.С.І., 2006. – 696 с.

7.1.27. Європейська інтеграція України : політико-правові проблеми : монографія / [Горбатенко В. П., Бігун В. С., Башицький Ю. Л. та ін.; за ред. В. П. Горбатенко]. – К. : Юрид. думка, 2005. – 332 с.

7.1.28. Копійка В.В. Розширення Європейського Союзу та Україна: монографія. – К.: Логос, 2008. – 352 с.

7.1.29. Костюченко Я.М. Правове регулювання співробітництва України і Європейського Союзу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Костюченко Ярослав Миколайович; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2010. – 18 с.

7.1.30. Лозо В.І. Становлення і розвиток правових основ екологічної стратегії європейського союзу: монографія / Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2008. – 251 с.

7.1.31. Мартинов А. Ю. Спільна зовнішня та оборонна політика Європейського Союзу. (90-ті р.р. XX ст.- 10-ті р.р. XXI ст.). Погляд з України: монографія / Інститут історії України НАН України. – К. : Інститут історії України НАН України, 2009. – 262 с.

7.1.32. Микієвич М.М. Міжнародно-правові аспекти співробітництва

Європейського Союзу з третіми країнами: Монографія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. - 200с

7.1.33. Муравйов В.І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами (теорія і практика). – К: Академ-Прес, 2002. – 426 с

7.1.34. Посельский В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. – К.: Смолоскип, 2002. – 168 с.

7.1.35. Шендеровська А. В., Шендеровський А. Г.. Міжнародно-правові засади вступу України до Європейського Союзу: монографія / Академія муніципального управління. Юридичний факультет. – Умань : Уманське комунальне видавничо-поліграфічне підприємство, 2009. – 163 с.

7.1.36. Шнирков О.І., Копійка В.В., Муравйов В.І. Україна — Європейський Союз: економіка, політика, право: Монографія. — К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2006. – 268 с.

### **Допоміжна:**

2.1. Вишневський Л. ЄС + ЄАВТ = Європейська економічна зона / Л. Вишневський // Інформац. бюл. Представництва Європ. коміс. в Україні. Євробюлетень. – 2003. – Лют. – С. 7–9.

2.2. Головка О. І. Механізми адаптації законодавства європейських держав до правових стандартів Європейського Союзу / О. І. Головка // Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / [Акуленко В. І., Андреасян Г. А., Білорицький Г. О. та ін.; за ред. В. Н. Денисова]. – К. : Юстиніан, 2006. – С. 551–568.

2.3. Гурка М. Розвиток законодавства з метою вступу до ЄС: приклад Польщі // Український правовий часопис. – 1998. – № 2. - С 26-31.

2.4. Денисов В. Н. Право Європейського Союзу та правопорядок України : механізм взаємодії / В. Н. Денисов, В. І. Муравйов // Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / [Акуленко В. І., Андреасян Г. А., Білорицький Г. О. та ін.; за ред. В. Н. Денисова]. – К. : Юстиніан, 2006. – С. 540–550.

2.5. Дзюбій О. Правові та інституційні засади співробітництва України та ЄС у сфері юстиції внутрішніх справ // Право України. - № 1. - 2006. – С. 136–139.

2.6. Жукова Т. С. Міжнародне співробітництво у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів серед молоді України та Італії / Т. С. Жукова // Держава і право. Юрид. і політ. науки. – К., 2010. – Вип. 48. – С. 566–572.

2.7. Зеркаль О. В. Загальний нарис розвитку співробітництва між Україною та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки / О. В. Зеркаль // Бюл. М- ва юстиції України. – 2011. – № 6. – С. 11–17.

2.8. Ковальова О. Зближення законодавства Європейського Союзу з правовими системами держав – кандидатів на вступ до ЄС / О. Ковальова // Право України. – 2003. – № 9. – С. 138–142.

2.9. Кубієвич С. П. Деякі аспекти підходу Організації з безпеки і

співробітництва в Європі до боротьби з міжнародним тероризмом / С. П. Кубієвич // *Держава і право. Юрид. і політ. науки.* – К., 2007. – Вип. 36. – С. 540–549.

2.10. Микієвич М.М. Правове врегулювання етапів співробітництва між Україною та Європейським Союзом // *Держава і Право.* - 1997. - № 1. - С 128-132.

2.11. Овчаренко О. М. Європейський ордер на арешт – нова форма міжнародного співробітництва у сфері протидії організованій злочинності / О. М. Овчаренко // *Питання боротьби зі злочинністю.* – Х., 2009. – Вип. 17. – С. 162–170.

2.12. Паньков В. С. Общеввропейское экономическое пространство : возможности и перспективы / В. С. Паньков // *Мировая экономика и междунар. отношения.* – 2003. – № 3. – С. 24–30.

2.13. Перепьолкін С. М. Конституція для Європи як джерело митного права ЄС / С. М. Перепьолкін // *Економічна безпека держави в умовах інтеграції до світового співтовариства : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 24-25 листоп. 2005 р.).* – Д. : Акад. мит. служби України, 2005. – С. 192–193.

2.14. Перепьолкін С. М. Міжнародне співробітництво України та Європейського Союзу в галузі митної справи / С. М. Перепьолкін // *Митна справа.* – 2006. – № 6. – С. 23–26.

2.15. Петров Р. А. Поняття «acquis communautaire» у праві Європейського Союзу / Р. А. Петров // *Право України.* – 2003. – № 9. – С. 142–146.

2.16. Петров Р.А. Конституція Європейського Союзу – відправна точка нової ери сучасного конституціоналізму// *Правничий Часопис Донецького Університету.* – 2005. – № 1(13). – С 71–76.

2.17. Петров Р.А. Пряма дія та труднощі механізму застосування права Європейського Союзу // *Правничий Часопис Донецького Університету.* – 1997. – № 1. – С 23–27.

2.18. Петров Р.А., Хеліон К. Зближення законодавства в контексті програми "Широка Європа" між ЄС та Україною // *Правничий Часопис Донецького Університету.* – 2007. – № 2(18). – С 142-148.

2.19. Приянчук І. Місце України у формуванні європейського правового простору // *Право України.* – 1998. – № 7. – С 68-71

2.20. Степаненко К.В. Загальні конституційні принципи взаємодії правоохоронних органів України і країн Європейської Співдружності // *Науковий вісник Дніпропетровського юридичного інституту МВС України.* – 2001, № 2(5). – С. 188 – 192.

2.21. Хорольський Р. Б. Судовий прецедент як джерело права Європейського співтовариства // *Проблеми законності.* – Вип. 39. – Харків: Національна юридична академія України, 1999. – С 204-210.

2.22. Хорольський Р. Б. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими співтовариствами та їх державами-членами 1994 року як джерело права Європейського співтовариства // *Вісник Академії правових наук України.* – 2006. – № 4. – С 198-207.

## Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Представництво України при Європейському Союзі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu](http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu)
2. Асоціація європейських досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.aes.org.ru](http://www.aes.org.ru)
3. Офіційна інтернет-сторінка Ради Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.coe.int](http://www.coe.int)
4. Академія європейського права (м. Трір) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.era.int](http://www.era.int)
5. Московська державна юридична академія, кафедра права ЄС, Центр права ЄС. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.eulaw.edu.ru](http://www.eulaw.edu.ru) -
6. База даних права ЕС EUR [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.eur-lex.europa.eu](http://www.eur-lex.europa.eu) –lex.
7. Європейський університет (м. Флоренція) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.iue.int](http://www.iue.int).
8. Представництво ЄС в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index\\_uk.htm](http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm)
9. Урядовий портал. Європейська інтеграція. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art\\_id=223232893&cat\\_id=223222962](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=223232893&cat_id=223222962)
10. Комісія ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/>
11. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu/>.
12. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.europol.europa.eu/>.
13. Рада Міністрів ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.consilium.europa.eu/>
14. Європейський Парламент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu/>
15. Економічний та Соціальний Комітет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eesc.europa.eu/>
16. Суд Правосуддя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.curia.europa.eu/>
17. Європейський Центральний Банк — Європейський Монітарний Інститут [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecb.eu/>
18. Євро-Омбудсмен [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ombudsman.europa.eu/>
19. Європейський Офіс гармонізації Спільного Ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// oami.eu.int/](http://oami.eu.int/)
20. Євростат [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

21. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.europol.europa.eu/>.
22. [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua). - офіційний сайт Верховної Ради України
23. [www.yandex.ru](http://www.yandex.ru) - сайт пошуковий
24. [www.yahoo.com](http://www.yahoo.com) - сайт пошуковий
25. [www.rambler.ru](http://www.rambler.ru) - сайт пошуковий
26. [www.google.com](http://www.google.com) - сайт пошуковий
27. [www.meta-ukraine.com](http://www.meta-ukraine.com) – сайт пошуковий

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до виконання контрольних робіт з дисципліни  
«ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»  
(для студентів заочної форми навчання  
спеціальності 081 «Право»)

Укладач:

Галина Вікторівна ТАТАРЕНКО  
Олександр Анатолійович МЕЗЕРЯ

Оригінал-макет

Підписано до друку \_\_\_\_\_

Формат 60x84<sup>1</sup>/<sub>16</sub>. Папір типограф. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Облік. вид. арк. \_\_\_\_\_.

Тираж \_\_\_ екз. Вид. № \_\_\_\_\_. Замов. № \_\_\_\_\_. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету  
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: вул. Іоанна Павла II, 17

Тел.+38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42

e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com